

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 661/2023-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Dudíťša a Libora Duľu (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 40C/31/2020 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. novembra 2023 namieta „*prieťahy v konaní a právo pokojne užívať svoj majetok*“, a to v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 40C/31/2020. Zároveň žiada aj o ustanovenie právneho zástupcu na zastupovanie pred ústavným súdom, odvolávajúc sa na svoju finančnú situáciu.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka 10. júna 2020 podala na okresnom súde žalobu o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V ústavnej sťažnosti poukázala na svoje skoršie podanie adresované ústavnému súdu, v ktorom taktiež namietala prieťahy v napadnutom konaní a ktoré bolo ústavným súdom vedené pod sp. zn. II. ÚS 418/2022.

II. Argumentácia sťažovateľky

3. V podstatnej časti nesúrodej argumentácie sťažovateľka namieta neprimeranú dĺžku napadnutého konania. Uvádza, že *„odišla som aj s dcérami ešte v roku 2015, zo spoločnej domácnosti teraz už môjho bývalého manžela pre psychické týranie. Odvtedy žijeme v rôznych drahých podnájmoch. Nakoľko sa ešte stále nerozhodlo o rozdelení nášho spoločného majetku podávam sťažnosť na súd Trnava.“*

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Vzhľadom na absenciu právneho zastúpenia sťažovateľky a s tým súvisiacu žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom pristúpil ústavný súd v rámci ústavného prieskumu v prvom rade k preskúmaniu toho, či ústavná sťažnosť sťažovateľky nie je oneskorená, zjavne neopodstatnená, resp. či ústavný súd má právomoc ju preskúmať, keďže jednou z podmienok, ktorých splnenie je nevyhnutným predpokladom na to, aby ústavný súd mohol ustanoviť právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, je to, že nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

5. Povedané inak, na to, aby ústavný súd mohol rozhodnúť o ustanovení právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom [§ 37 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], musí najprv zistiť, či sú kumulatívne splnené tri podmienky, resp. predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom: (i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť, (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Pokiaľ ide o podmienku vyžadujúcu, aby nešlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, táto je splnená vtedy, ak okrem iného je daná právomoc ústavného súdu na prerokovanie sťažnosti a táto nie je oneskorená ani zjavne neopodstatnená (I. ÚS 60/2019).

6. Ak teda ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia zistí, že v danom prípade nie je daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie, ústavná sťažnosť je oneskorená, neprípustná alebo zjavne neopodstatnená, znamená to, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a teda že nie je splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, v dôsledku čoho nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom vyhovieť (I. ÚS 60/2019).

III.1. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky postupom okresného súdu v napadnutom konaní:

7. Z obsahu ústavnej sťažnosti a argumentácie sťažovateľky, ktorá je značne strohá, možno odvodiť, že sťažovateľka sa domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v napadnutom konaní okresného súdu.

8. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sa ústavný súd v prvom rade dôkladne oboznámil so skôr vydaným rozhodnutím vo veci sťažovateľky. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 418/2022-13 z 21. septembra 2022 (právoplatným 11. októbra 2022) odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky namietajúcu porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ako zjavne neopodstatnenú a z uvedeného dôvodu ani nevyhovel jej žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. V rámci jeho odôvodnenia uviedol, že „prihliadal najmä na doterajšiu dobu trvania napadnutého konania, ktorú aj s prihliadnutím na judikatúru ESLP nehodnotí ako spôsobilú bez ďalšieho viesť k záveru o jej neprimeranosti. Do úvahy ústavný súd zobral aj predmet sporu, ktorý, aj keď je pre samotnú sťažovateľku zaiste dôležitý, nepatrí do kategórie tzv. citlivých konaní, ktoré by si vyžadovali zo strany vo veci konajúceho súdu osobitný prístup (ako to je napríklad v prípade pracovnoprávných sporov alebo v konaniach vo veci starostlivosti o maloletých). Pred okresným súdom konanie vo veci sťažovateľky dosiaľ (teda v čase rozhodovania ústavného súdu) prebieha počas celkovej doby dvoch rokov a troch mesiacov, ktorú vo všeobecnosti nemožno hodnotiť ako extrémne dlhú, resp. ako nezlučiteľnú so základným právom na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.“.

9. V nadväznosti na uvedené ústavný súd dopytom na okresnom súde zisťoval aktuálny stav napadnutého konania. Okresný súd vo veci sťažovateľky rozsudkom z 15. februára 2023 vypořiadal bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. Proti uvedenému rozsudku podala sťažovateľka odvolanie z 20. februára 2023 (ktoré aj pripojila k ústavnej sťažnosti), o ktorom rozhodol odvolací súd rozsudkom z 31. októbra 2023, ktorým napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Okresný súd v čase predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti vykonáva procesné úkony smerujúce k doručeniu rozhodnutia odvolacieho súdu stranám sporu.

10. Vychádzajúc z už uvedeného musí ústavný súd konštatovať, že aj obdobie po poslednom úkone okresného súdu zohľadnenom v uznesení ústavného súdu č. k. II. ÚS 418/2022-13 z 21. septembra 2022 tento konal v napadnutom konaní bez prieťahov, keď do piatich mesiacov vyhlásil rozsudok. Aj ďalší postup okresného súdu v období od vyhlásenia rozsudku (február 2023) do predloženia veci odvolaciemu súdu na účely rozhodnutia o podanom odvolaní (máj 2023) bol plynulý. A je plynulý aj po vrátení veci odvolacím súdom 29. novembra 2023, keď prebieha doručovanie rozhodnutia odvolacieho súdu stranám sporu.

11. Podľa judikatúry ústavného súdu dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť je aj absencia zistenia možnosti vysloviť porušenie označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, I. ÚS 117/05, I. ÚS 225/05, II. ÚS 272/06). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach tiež vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prieťahoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014).

12. V tomto kontexte ústavný súd poukazuje aj na rozhodovaciu prax a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na

jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok z 15. 10. 1999, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66).

13. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi napadnutým postupom okresného súdu a obsahom označeného práva sťažovateľky neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o jeho porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2. K sťažovateľkou podanej žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu:

14. Vychádzajúc z už uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade u sťažovateľky nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Podľa názoru ústavného súdu je totiž z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom zrejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 631/2017).

15. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. decembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu